

EMAKEELE ÕPETAMISEST INGLISMAAL

Meil, Inglismaal puuduvad täienduskoolid, samuti ka õpetusgrupid. Laste arv on vähenenud, samuti aga ka nende (energiliste inimeste) arv, kes saaksid ja oskaksid oma osa anda emakeele õpetamisel. Käesolevate ridade kirjutaja teeb seda tööd peale ametialalt pensionile asumist täiesti ainult tänuvõlast meie kodumaa ja meie kauni emakeele vastu!

Kui palju Eesti Majad omal ajal toetasid meie täienduskooli, pole teada, aga arvata võib, et mitte palju. Inglise haridusministeeriumilt ei ole meie ühtegi pennigi saanud, samuti ka mitte meie varudest, millest peetakse ülal meie esindusi. Ma olen ka meie noorte emakeelse hariduse edendamise peale tähelepanu juhtinud, aga ei kippu ega kõppu!

Seega peaarõhk asub lastevanematel: kodus lapsega emakeelt kõneleda, ja siis ka vahetevahel etteütlust teha ja grammatikat korrata, eeldusel, et raamatud on olemas. Kui raamatuid pole ja ei taheta neid ka muretseda, siis on veel ainukene lootus, et olukorda päästa, meile lugemik kinkida ja sel moel laps kuidagi kaudselt tõmmata meie õpetuse gruppi hulka. ⁽⁶¹⁰⁾

Need, kes on üleskutsesele järgnenud, valmistavad ette vastavatele riiklikkudele eksamitele. Niikaua kuni meie eksamikomisjon on ministeerium poolt tunnustamata, peame ise silmas pidama, et õppekavad ja eksamite nõuded on samad mis teistes keeltes.

Mis on siis see 'O' ja 'A' level. Need ~~astmed~~ on alama ja ülema astme eksamid. Esimesed võetakse 15.a. vanuses (nagu oli seda meie reaalkool) teised aga enne ülikooli minekut 18 ja 18+.

Kes tahab ülikoolis õppida, sellel peab olema vähemalt viis O -taseme ja kolm (need juba valitaval erialal) A (Advanced = edasijõudnud, O = ordinary - s.t. tavaline, harilik) - astmes.

Meie eesti keele eksam on võrdne siin maal õpetatavate teiste keeltega: prantsuse, saksa, hispaania, vene, itaalia jne. Seega selle eksami ulatus ja laad on täpselt sama: kolm eksami-paberit, kõik kirjalikud + suuline eksam. Viimane hõlmab igapäevasel teemadel jutuaajamist, s.t. praktilist keele oskust (umbes 10 minutit), samuti aga ka lugemiseoskust ja loetud tekstist aru saamist. See toimub vastavate küsimuste kaudu - suuliste vastuste läbi. Kirjalikud eksamid + muud katsed kokku kestavad üle 4 tunni. Kandidaatidel tuleb tolkida eesti keelest inglise keelde, kirjeldata mida ta näeb neljal pildil, mis esinevad seeriana, kiri sõbrale või mõni muu kirjand, umbes 120 sõna. Lisaks tõlgetele mõlema keele kaudu, on kavas veel nn. Comprehension (Arusaamine). Õpilasele loetakse ette teatud pala ja siis esitatakse talle inglise keeles küsimused selle pala kohta ja tema peab nendele vastama. Eesti keelsed küsimused esinevad teistes tekstides. See on üldine skeem mis on rakendatud ka teistes keeltes, et oleks võrdne hindamise skaala ja enam vähem võrdsed nõudmised.

A- astme eksam on ~~lõuakõne~~ palju raskem. See nõuab juba põhjalikku grammatika ja ka kirjanduse tundmist. Aga kirjanduse tundmine on loomulikult ainult teatud autorite poolt kirjutatud teoste tundmine, hõlmates konversatsioonil seal ära toodud tegelaste karakteriseerimises jne. - nii kirjalikult kui ka suuliselt. Kirjalikkude eksamite viimistlemine on siin juba üheks pea - nõudeks ja suuline eksam omab üsna suurt tähtsust lõpphinde andmisel.

Tavaliselt, kes teab ülema-astme keele eksami, need lähevad ka seda keelt õppima. Eesti keel on loomulikult erand, sest seda ei õpetata siinsetes ülikoolides. Nemat siin ei raiska meie etnilisele grupile mitte ühtegi penni ja ka meie omad organisatsioonid on pärismaalastest eeskuju võtnud. Minu ülesanne on aidata, kus vaja nii nõuga kui ka jõuga. Parandan töid, toon ajalehes (E.Hääles ära) ära eksaminurga, kus teatud teemad on antud. Uhesõnaga: julgustam ja ergutan ja aitan kaaasa igal võimalikul viisil! Olen kinkinud lastele omalt poolt ilukirjanduslikke teoseid, neil kelle vanematel puudub raha. Meie oleme siin vaesed vennad!

Aga mis saab siis nendest, kellel üks vanem on mitte-eestlane? Neile püüan kirjutada õpiku, mis praegu pooleli.

Lähemal ajal aga kavatsen avaldada neile üleskutse ja olen valmis seni kuni õpikut pole, neile töökaarte saatma. Niikaua kui teen seda tasuta ja hääst südamest, on asi korras. Tänatakse ja töötatakse. Aga niipea kui hakaksin ka kõige minimaalsemat tasu võtma nt. paljundamise- ja postikulude ja ka telefoni, kõnede katteks, samuti paber ja muud kulud - siis kaob neil huvi ja asi ei lähe edasi. Arvatakse, et minul ärilised huvid selle taga. Seega : kui tahetakse meie noorust siin maal päästa, siis resolutsioonidest ja pildidest kirjutistest Noorte ja kasvatuspäevadest ei piisa! Vajame praktilist abi, filosoofe on meil küllalt!
~~Võib~~ Nagu märkisin varem: meie rahvusgrupp on koige raskemas majanduslikus surutises ja meie inimesed on kõige rohkem kannatanud, eriti haritud inimesed, sest nende eest pole keegi kostnud ega välja astunud! Rootsi Opperfondil on siin hää võimalus näidata - kas ta meile võimaluse leiab teatud raamatute kinkimiseks mida ka ringi rännates" rändkaupmehena " saaks keele õpetamisel kasutada. See on ainukene võimalus - kuigi raske, on ta huvitav ja esmakordne! Olen nagu leidur, kes kogemata midagi avastanud.

See on siis see töö mida siin praegu teen, sest pole kedagi ~~parimat~~ teist(paremaid on küllalt) kes seda koormat praegusel momendil kannaks. Kordan veel: ergutan ja aitan kaasa. Virgutan ja värskendan vaimu!

Enn Saluveer

P.S.

See osa lõika ära. Postikulude tõlgendamise otsustarbel pole see kiri, vaid artikli järg. Et ära ei unustaks: Palju maksab see " Kõrboja peremees ? " ta lubas ära tasuda.- Siis: ma ei mõtelnud mitte, et Op.Sektsioon tuleks K.-ühingu hõlma alla. Motlesin, et meie emakeelse hariduse edendamine ja jätkamine siin maal oleks E.Komitee all, et saaksime siis ka Rootsi val. kaudu veidikesegi teiele antava toetuse arvel, kui teie arvude hulgas ka meie kooliealised emakeele õppijad on. Meil pole raha- ja päris ilma selleta läheb asi luhta. Juba praegu on mul palju kulusid rehtud pensionist, mis saab aga siis süstemaatilise õpetamisest tulevikus.

- Ärge mulle veel Keskuhingu välis-sekretäri kohalt sulge pange, sest just nüüd on päris tähtis, et olen seal, et näha ja mõjutada. Uued inimesed ei tea. Kui nad arvavad, et postikulud olid liiga suured, maksku ainult seda, mis neil võimalik. Ma ei taha nende kassat koormata. Mul läheb täna juba isegi meie asjade huvides üle naela eest kirju välja, post on kole ka kallis. Minu kirjutist võid siluda ja maha kiskuda ja täiendada jne.- Tahtsin kohe teele panna. A.Rentikult sain ka kirja, saatsin temale Stockholm kooli jaoks laste-laule. Kas Teie ei taha, et ma teiel ühe laste-lauliku teen, mul juba käsikiri päris trükivalmis. Mõlemad trükitud:nii sõnad kui ka noodid. Saaksite odavalt. Mis Sa arvad? Sellest on suur kahju, et igauks surgib omaette ja puudub vastastikune üksteise hindamine. Meie oleme kogu aeg olnud siin Inglismaal vaeslapse osas. Ainult A.Mark kirjutab intervjuu tarvitades vaimukaid adjektiive: rahulik-intelligentne, vilumustega praost jne.- aga muidu on meie pealinnas kõik vaikne....!

Maarahvas peab ise oma asjadega toime tulema!

Jääme siis seekord. Tervisi meie kõikide poolt.

Loodan, et vastasin nüüd kõikidele küsimustele. Siiralt: Enn, Amanda ja pojad peredega.

Mis saab H.Mäe raamatust. Kas ootan kuni see Rootsi autori oma tuleb või saadan inglisekeelset? E.S.